

PÄÄTTÖTYÖOPAS

Jyväskylän kaupungin kuvataidekoulu

SISÄLLYSLUETTELO

Mikä on päättötyö.....	1
Päättötyö ja päättötodistus.....	2
Milloin päättötyön voi suorittaa.....	3
Miten päättötyö suoritetaan.....	4
Portfolio.....	5
Näitä asioita voit portfolioissasi pohtia.....	6
Mitä päättötyössä arvioidaan.....	7
Arvosana-asteikko ja arvosanojen perusteet.....	8
Arvioinnin uusiminen, oikaisu ja arvosanan korottaminen	9

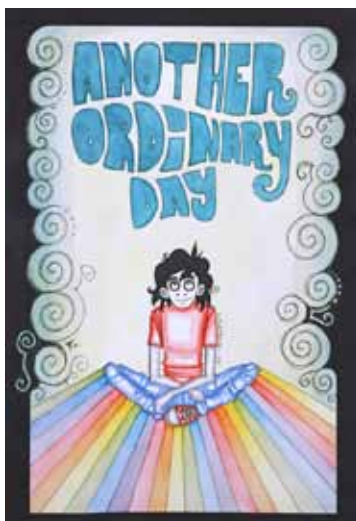

MIKÄ ON PÄÄTTÖTYÖ

Päättötyö on laajan oppimäärän opintojen loppuvaiheessa suoritettava *itsenäinen taiteellisen työskentelyn kokonaisuus*, joka sisältää teoksen tai teoskokonaisuuden, portfolion työskentelystä ja siihen liittyvän itsearvioinnin.

Päättötyön aiheen ja toteutustavan valitset itse. **Teoksen** ja **portfolion** lisäksi päättötyön suorittaminen **edellyttää osallistumista välipalavereihin ja päättötyönäyttelyyn sekä oman päättötyösi esittelyn** yhteisessä esittelytilaisuudessa. Päättötyö arvioidaan sanallisesti sekä numeroasteikolla 1-5.

Päättötyön suorittamisesta ja/tai laajan oppimäärän päättötodistuksesta voit mahdollisesti saada lisäpisteitä tai hyvitystä opiskelupaikkaa hakiessasi. Päättötyön tekeminen on kuitenkin ennen kaikkea sinulle itsellesi mahdollisuus ja hyödyllinen prosessi - monien opintovuosien jälkeen - omien ideoittesi, taitojesi ja pitkäjännitteisyytesi koettelemiseen. Samalla saat myös käsitystä siitä, millaisia vaatimuksia alan jatko-opinnot tai ammatillinen työskentely toisivat mahdollisesti eteesi.

PÄÄTTÖTYÖ JA PÄÄTTÖTODISTUS

Lopetettuasi opetussuunnitelman mukaiset laajan oppimäärän syventävät opinnot sekä tehtyäsi päättötyön, saat ***syventävien opintojen päättötodistuksen***, johon sisältyy numeroarvosana päättötyöstä sekä todistuksen liitteenä kahden arvioitsijan laatiman sanallinen kuvaus osaamisestasi. Syventävien opintojen päättötodistus on samalla todistus koko kuvataiteen/ arkkitehtuurin laajan oppimäärän suorittamisesta.

Päättötyön suorittaminen on siis välttämätöntä, jos haluat päättötodistuksen laajan oppimäärän suorittamisesta.

Päättötodistuksen saaminen edellyttää vähintään seitsemän opintovuoden opintoja, päättötyövuosi mukaan lukien.

Mikäli et ole saavuttanut opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita, opintosi keskeytyvät tai et ole tehnyt päättötyötä syventävien opintojen päätteeksi, saat ***osallistumistodistuksen*** osallistumisestasi visuaalisten taiteiden laajan oppimäärän opintoihin.

MILLOIN PÄÄTTÖTYÖN VOI SUORITTA A

Opinnot kuvataidekoulussa päättyvät pääsääntöisesti sinä vuotena, jolloin täytät 19 vuotta. Päätötyön tekeminen edellyttää kykyä itsenäiseen aiheenvalintaan ja työskentelyyn, ja siksi voit tehdä päätötyön vasta kun olet vähintään 17-vuotias ja suorittanut riittävästi (vähintään 3 vuotta) työpajaopintoja, ellei toisin ole rehtorin kanssa sovittu.

Päätötyön tekeminen edellyttää sinulta sitoutumista lähes lukuvuoden mittaiseen pitkäjännitteiseen työskentelyyn. Sen vuoksi kannattaa valita aihe, jonka parissa on haastavaa, hauskaa ja mielenkiintoista työskennellä ja josta on tekemisen ilon lisäksi sinulle mahdollisesti hyötyä tulevaisuudessakin.

MITEN PÄÄTTÖTYÖ SUORITETAAN

Päätötyön laskennallinen laajuus on 100 oppituntia (1 oppitunti = 45 min). Käytännössä teet päätötyötä työpajaryhmäsi kokoontumisaikoina lähes kokonaisen lukuvuoden ja jonkin verran myös omalla ajallasi.

Päätötyösi alueeksi sinun ei kannata valita itsellesi tuntematonta kuvataiteen tai arkkitehtuurin osa-aluetta. Täysin uuden alueen oppimiseen päätötyön suorittamiseen varattu aika ei riitä.

Tärkeää päätötyön onnistumiselle on myös aiheen rajaus. Kaikkia mahdollisia kiehtovia aiheita ei voi yhdistää yhteen päätötyöprojektiin. Aiheen rajaustasi saattaa helpottaa työskentelysi aiheen asettaminen kysymyksen muotoon: mikä on se ongelma, johon etsin työssäni vastausta.

Päätötyötäsi ohjaa oma työpajaopettajasi. Vaikka päätötyön tekeminen on itsenäinen työprosessi, auttaa päätötyön ohjaaja - ja tarvittaessa myös koulun muut opettajat - ongelmakohdissa eteenpäin. Sinun täytyy kuitenkin olla itse aktiivinen tässäkin asiassa.

Päättyöinfossa saat yleisiä, päättyön suorittamista koskevia neuvoja. Infossa annetaan myös ohjeet työsuunnitelman laadintaan sekä päättyön tekijöiden välipalaverien kokoontumisaikataulu.

Työsuunnitelmaa varten saat erillisen **työsuunnitelma-lomakkeen**, jonka palautat täytettynä ja määräaikaan mennessä päättyön ohjaajallesi hyväksyttäväksi.

Välipalaverissa (3-5 kpl) keskustellaan kaikkien päättyötä tekevien töistä ja pohditaan yhdessä mahdollisia tekemisessä ilmenneitä ongelmia sekä seurataan työskentelyaikataulussa pysymistä. Jos tarvitset viikoittaiseen työskentelyyn koululla lisäaikaa, voit neuvotella asiasta työpajaopettajasi tai rehtorin kanssa.

Päättyössä käyttämäsi materiaalit sisältyvät maksamaasi lukukausimaksuun. Jos teos kuitenkin edellyttää mittavaa erikoismateriaalien hankintaa, voit joutua kustantamaan osan tarvikkeista itse. Kysy tarvittaessa ohjaajaltasi mahdollisista materiaalihankinnoista.

Jos päättyön tekijöitä on paljon yhtenä lukuvuotena, voidaan opettajista nimetä tarvittaessa vielä päättyövastaava, joka viime kädessä vastaa siitä, että päättyöprosessi sujuu aikataulun mukaisesti syksyn info-tilaisuudesta lopputyönäyttelyyn ja arviointeihin asti.

PORTFOLIO

Päättötyön muodostavat teos tai teossarja ja portfolio yhdessä. **Myös portfolio on siis tärkeä ja arvioitava osa päättötyötä.** Portfoliiossasi pohdit mm. työsi lähtökohtia ja ideointia, työprosessin merkitystä itsesi kannalta, kokemuksiasi työskentelystä ja työn eri vaiheista sekä arvioit lopputulosta. Ala kerätä materiaalia portfolioa varten ja pitää myös työpäiväkirjaa heti työn aloitusvaiheessa! Työpäiväkirja toimii myöhemmin muistin tukena ja helpottaa portfoliosi laatimista.

Sinun kannattaa tallentaa kaikki työhön liittyvä aineisto ensimmäisistä luonnoksista ja materiaalikokeiluista alkaen.

Portfoliosi sisältää tekstin lisäksi siis mm. kuvamateriaalia työprosessin eri vaiheista ja itse teoksesta, otteita työpäiväkirjamuistiinpanoista sekä luonnos- ja havaintomateriaalia. Vaikka portfolion ulkonäkö on persoonallinen, sen tulee olla luettava ja kestävä. Myös digitaalisessa muodossa oleva portfolio on mahdollinen. Portfolio kopioidaan koulun arkistoon.

Portfolion kannesta ilmenee päättötyön nimi, oma nimesi, koulun nimi, ohjaajan nimi ja työn valmistumisvuosi.

Muista, että päättötyösi ohjaaja auttaa ja tukee sinua kaikissa päättötyön suorittamiseen liittyvissä kysymyksissä - myös tarvittaessa portfolion työstämisessä.

NÄITÄ ASIOITA VOISIT PORTFOLIOSSASI POHTIA

Tähän on koottu joukko tukikysymyksiä, joiden avulla sinun on helpompi pohtia ja arvioida päättötyöhösi liittyviä asioita:

1. Mitkä ovat työsi lähtökohdat?
2. Mistä sait virikkeitä työhösi
3. Mitä haluat työlläsi kertoa tai viestiä katsojalle?
4. Miksi teit juuri tämän teoksen/teoskokonaisuuden?
5. Mikä on päättötyösi kantava ajatus?
6. Mitä lähdeaineistoa käytit työsi lähtökohtana (kuvamateriaali, kirjallisuus,...)?
7. Miksi valitsit juuri tämän toteutustavan?
8. Mitä teit toisin kuin suunnittelit?
9. Miksi päädyit juuri näihin valintoihin?
10. Millaiseksi koit työskentelyprosessin ja miksi?
11. Tuliko työn aikana vastaan ongelmia? Liittyivätkö ne työn sisältöön, tekniikkaan, ajankäyttöön,...? Miten ratkaisit ne?
12. Mikä oli työskentelyssä helpointa ja vaikeinta? Miksi?
13. Mistä nautit eniten työskentelyprosessissa? Miksi?
14. Miltä päättötyön tekeminen tuntui?
15. Tekisitkö jotain toisin, jos aloittaisit uuden päättötyön?
16. Miten valmis teos vastaa sille asettamiasi tavoitteita?
17. Mitä olet työskentelyn aikana oppinut kuvantekemisestä/itsestäsi/ympäristöstäsi/päättötyöstä?
18. Mitä muuta haluaisit kertoa päättötyöstäsi tai sen tekemisestä?

MITÄ PÄÄTTÖTYÖSSÄ ARVIOIDAAN

Päättötyönä arvioidaan 1) valmis *teos*, 2) *työprosessi* portfolion ja tarvittaessa myös päättötyön ohjaajan kuvauksen perusteella ja 3) *portfolio*. Päättötyöstä saat sekä kahden arvioitsijan laatimat sanalliset arvioinnit että yhden numeroarvosanan. ***Arvioinnin, niin kuin päättötyönkin, tarkoitus on kannustaa sinua kehittymään harrastuksessasi ja oppimaan lisää itsestäsi taiteen tekijänä.***

ARVOSANA-ASTEIKKO JA ARVOSANOJEN PERUSTEET

Arvosana-asteikko on *erinomainen (5)*, *kiitettävä (4)*, *hyvä (3)*, *tydyttävä (2)* ja *hyväksytty (1)*. Numeroarvosanan lisäksi saat päättötyöstäsi sanalliset arvionnit. Arvosanojen 5, 3, ja 1 perusteet on määritelty (alla), arvosanat 4 ja 2 sijoittuvat näiden väliin.

Koulun rehtori vahvistaa päättötyön numeroarvosanan arvioitsijoiden esitykset huomioiden.

Erinomainen (5)

Oppilas ymmärtää visuaalisen työskentelyn luonteen, osaa ilmaista ajatuksensa visuaalisen taiteen keinoin ja soveltaa näitä keinoja omassa työskentelyprosessissaan. Hän esittää teoksessaan vakuuttavasti oman näkökulmansa ja uskaltaa rikkoa työskentelyn aikana omia rajojaan. Teos tarjoaa katsojalle elämyksiä, oivalluksia ja aiheita teeman prosessointiin.

Oppilas on vahvasti sitoutunut työskentelyprosessiin, hankkii aktiivisesti tarvitsemaansa tietoa, ottaa vastuun työstään ja käyttää joustavasti eri materiaaleja, medioita, työtapoja ja välineitä. Hän kykenee yhteistyöhön ohjaajien ja mahdollisten muiden päättötyöhön liittyvien tahojen kanssa.

Oppilas pitää työskentelyn aikana aktiivisesti työpäiväkirjaa, josta hän pystyy tiivistämään päättötyön osaksi tulevaan portfolioon olennaisimmat työprosessiin ja teokseen liittyvät asiat. Oppilas kykenee asettamaan itselleen tavoitteita, arvioimaan analyttisesti omaa työtään ja saavuttamaan itselleen asettamansa tavoitteet. Hän osaa perustella visuaaliset valintansa ja ymmärtää niiden merkityksen.

Kiitettävä (4)

Hyvä (3)

Oppilas osoittaa visuaalisten keinojen hallintaa, mutta omakohtainen suhde aiheeseen ei kaikilta osin välity valmiista työstä. Oppilaalla on ideoita, mutta niiden käsittely jää keskeneräiseksi.

Oppilas pystyy yhteistyöhön ja ottaa vastuuta työskentelystä. Hän pitää työprosessistaan työpäiväkirjaa, mutta ei osaa aina kiteyttää ja tiivistää portfolioon työprosessin ja teoksen kannalta oleellisinta. Oppilas pystyy arvioimaan omaa työskentelyään ja asettamaan sille tavoitteita.

Tyydyttävä (2)

Hyväksytty (1)

Oppilaan omat tavoitteet eivät selvästi välity työstä, työ on rakenteeltaan hajanainen ja tarjoaa katsojalle niukasti elämyksiä.

Oppilas on sitoutunut heikosti työskentelyprosessiin ja yhteistyö ohjaajien ja mahdollisten muiden päättötyöhön liittyvien tahojen kanssa on vähäistä.

Oppilas analysoi työtään ja työprosessiaan portfolioissa puutteellisesti. Työ on kuitenkin loppuun suoritettu.

ARVIOINNIN UUSIMINEN, OIKAISU JA ARVOSANAN KOROTTAMINEN

Arvioinnin uusiminen ja oikaisu perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta.

Voit kahden kuukauden kuluessa arvioinnista tiedon saatuasi pyytää arvioinnin suorittanutta arvioijaa tai arvioitsijoita uusimaan arvioinnin. Jos olet edelleen tyytymätön pyynnöstäsi tehtyyn uuteen arviointiin tai ratkaisuun, jolla pyyntö on hylätty, voit pyytää arvioinnin oikaisua rehtorilta. Uusimis- ja oikaisupyynnöt on tehtävä kirjallisesti.

Voit uusia päättötyön perustelluista syistä yhden kerran. Uusinnan voi suorittaa hakemuksen perusteella aikaisintaan seuraavana lukuvuotena.

Kysy tarvittaessa lisätietoja koulun rehtorilta.

